

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2012 No. 2705

**Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau
mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012**

RHAN 9

Gorfodi

Troseddau a chosbau

19.—(1) Mae unrhyw berson sy'n mynd yn groes i ddarpariaethau rheoliad 10(3) ^{F1}..., 12(8) neu 18(2) yn euog o drosedd.

(2) Mae unrhyw berson sy'n fwriadol yn rhwystro unrhyw berson sy'n gweithredu i roi ar waith Reoliad 1935/2004, Rheoliad 1895/2005, Rheoliad 2023/2006, Rheoliad 450/2009, Rheoliad 10/2011 ^{F2}, Rheoliad 2018/213] neu'r Rheoliadau hyn yn euog o drosedd.

^{F3}(3)

(4) Mae unrhyw berson sydd, gan ymholni ei fod yn cydymffurfio ag unrhyw ofyniad a grybwyllwyd ym mharagraff (3), yn ddi-hid neu gan wybod hynny yn rhoi gwybodaeth sy'n anwir neu'n gamarweiniol mewn unrhyw fanylyn o bwys yn euog o drosedd.

^{F4}(5) Mae person sy'n euog o drosedd yn agored—

(a) yn achos trosedd a grëir gan baragraff (1) neu (4) neu gan reoliad 4(3), 5, 7(1), 14(1), ^{F5}16(4) neu 17B] —

(i) o'i gollfarnu ar ddiad, i ddirwy, neu i garchariad am gyfnod nad yw'n hwy na dwy flynedd, neu'r ddau, neu

(ii) o'i gollfarnu'n ddiannod, i ddirwy; a

(b) yn achos trosedd a grëir gan baragraff (2) neu (3), o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 4 ar y raddfa safonol.]

(6) Nid oes dim ym mharagraff (2) neu (3) sydd i'w ddehongli fel petai'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ateb unrhyw gwestiwn neu roi unrhyw wybodaeth os byddai gwneud hynny'n gallu peri iddo argyhuddo ei hun.

Diwygiadau Testunol

F1 Geiriau yn [rhl. 19\(1\)](#) wedi eu hepgor (14.9.2017) yn rhinwedd [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2017 \(O.S. 2017/832\)](#), rhlau. 1(3), **10(a)**

F2 Geiriau yn [rhl. 19\(2\)](#) wedi eu mewnosod (6.9.2018) gan [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2018 \(O.S. 2018/913\)](#), rhlau. 1(3), **6(a)**

F3 Geiriau yn [rhl. 19\(3\)](#) wedi eu hepgor (14.9.2017) yn rhinwedd [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2017 \(O.S. 2017/832\)](#), rhlau. 1(3), **10(b)**

F4 [Rhl. 19\(5\)](#) wedi ei amnewid (14.9.2017) gan [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2017 \(O.S. 2017/832\)](#), rhlau. 1(3), **10(c)**

F5 Geiriau yn rhl. 19(5)(a) wedi eu hamnewid (6.9.2018) gan Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2018 (O.S. 2018/913), rhlau. 1(3), **6(b)**

Gwybodaeth Cychwyn

I1 Rhl. 19 mewn grym ar 20.11.2012, gweler **rhl. 1**

Gweithredu a gorfodi

20.—(1) Rhaid i bob awdurdod bwyd yn ei ardal a phob awdurdod iechyd porthladd yn ei ranbarth weithredu a gorfodi—

- (a) Rheoliad 1935/2004, Rheoliad 1895/2005, Rheoliad 450/2009 a Rheoliad 10/2011; a
- (b) ac eithrio mewn perthynas â'r darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff (3), y Rheoliadau hyn.

[^{F6}(2) Caiff yr Asiantaeth Safonau Bwyd hefyd weithredu a gorfodi darpariaethau—

- (a) Erthyglau 16(1) a 17(2) o Reoliad 1935/2004;
- (b) Erthygl 13 o Reoliad 450/2009; ac
- (c) Erthygl 16(1) o Reoliad 10/2011.]

(3) Rhaid i bob awdurdod bwyd yn ei ardal weithredu a gorfodi darpariaethau Rheoliad 2023/2006 a bennwyd yn rheoliad 5 a'r Rheoliadau hyn.

Diwygiadau Testunol

F6 Rhl. 20(2) wedi ei amnewid (14.9.2017) gan Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2017 (O.S. 2017/832), rhlau. 1(3), **11**

Gwybodaeth Cychwyn

I2 Rhl. 20 mewn grym ar 20.11.2012, gweler **rhl. 1**

Troseddau gan gyrrff corfforaethol neu bartneriaethau Albanaid

21.—(1) Os profir bod trosedd o dan y Rheoliadau hyn, a gyflawnwyd gan gorff corfforaethol, wedi ei gyflawni gyda chydysniad neu ymoddefiad unrhyw un o'r canlynol, neu wedi ei briodoli i unrhyw esgeulustod ar ran unrhyw un ohonynt, sef—

- (a) unrhyw gyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog tebyg arall i'r corff corfforaethol; neu
- (b) unrhyw berson sy'n honni ei fod yn gweithredu yn rhinwedd swyddogaeth o'r fath,

bernir bod yr unigolyn hwnnw yn ogystal â'r corff corfforaethol yn euog o'r trosedd hwnnw ac yn agored i gael ei erlyn a'i gosbi yn unol â hynny.

(2) Os profir bod trosedd o dan y Rheoliadau hyn a gyflawnwyd gan bartneriaeth Albanaid wedi ei gyflawni gyda chydysniad neu ymoddefiad partner, neu wedi ei briodoli i unrhyw esgeulustod ar ran partner, bernir bod y partner hwnnw, yn ogystal â'r bartneriaeth, yn euog o'r trosedd hwnnw a bydd yn agored i gael ei erlyn a'i gosbi yn unol â hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 Rhl. 21 mewn grym ar 20.11.2012, gweler **rhl. 1**

Troseddau oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred trydydd parti

22. Pan fo trosedd o dan y Rheoliadau hyn yn cael ei gyflawni gan unrhyw berson oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred rhyw berson arall, bydd y person arall hwnnw yn euog o'r trosedd; a chaniateir i berson gael ei gyhuddo a'i gollfarnu o'r trosedd p'un a ddygir achos cyfreithiol yn erbyn y person a grybwyllwyd gyntaf ai peidio.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 Rhl. 22 mewn grym ar 20.11.2012, gweler [rhl. 1](#)

Y terfyn amser ar gyfer erlyniadau

23.—(1) Ni chaniateir cychwyn unrhyw erlyniad am drosedd o dan y Rheoliadau hyn ar ôl i dair blynedd fynd heibio ers cyflawni'r trosedd neu ar ôl i un flwyddyn fynd heibio ers i'r erlynydd ganfod y trosedd, p'un bynnag yw'r cynharaf.

(2) Nid yw paragraff (1) yn gymwys i drosedd o dan reoliad ^{F7}... 19(2) neu (3).

Diwygiadau Testunol

F7 Geiriau yn [rhl. 23\(2\)](#) wedi eu hepgor (14.9.2017) yn rhinwedd [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2017 \(O.S. 2017/832\)](#), rhlau. 1(3), 12

Gwybodaeth Cychwyn

I5 Rhl. 23 mewn grym ar 20.11.2012, gweler [rhl. 1](#)

Amddiffyniadau cyffredinol

24.—(1) Mewn unrhyw achos cyfreithiol am drosedd o dan y Rheoliadau hyn, bydd yn amddiffyniad, yn ddarostyngedig i baragraff (5), i'r person a gyhuddir (“y cyhuddedig”) profi ei fod wedi cymryd pob rhagofal rhesymol ac arfer pob diwydrwydd dyladwy i osgoi bod y trosedd yn cael ei gyflawni ganddo neu gan berson a oedd o dan ei reolaeth.

(2) Heb leihau effaith paragraff (1) yn gyffredinol, rhaid cymryd bod person sydd wedi ei gyhuddo o drosedd o dan reoliad 4(3), 7(1), 14(1), 16(4) [^{F8}, 17B] neu 19(1) ac nad oedd wedi mewnforio na pharatoi'r deunydd neu'r eitem yr honnir bod y trosedd wedi ei gyflawni mewn cysylltiad ag ef neu hi wedi cadarnhau'r amddiffyniad a ddarparwyd gan baragraff (1) os bydd gofynion paragraffau (3) neu (4) wedi eu bodloni.

(3) Bydd gofynion y paragraff hwn wedi eu bodloni os profir—

- (a) bod y trosedd wedi ei gyflawni oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred rhyw berson arall nad oedd o dan reolaeth y cyhuddedig, neu oherwydd dibyniad ar wybodaeth a ddarparwyd gan berson o'r fath;
- (b) naill ai—
 - (i) bod y cyhuddedig wedi cyflawni pob gwiriad o'r fath, ar y deunydd neu'r eitem o dan sylw, a oedd yn rhesymol o dan yr holl amgylchiadau, neu
 - (ii) ei bod yn rhesymol o dan yr holl amgylchiadau i'r cyhuddedig ddibynnu ar wiriadau a wnaed gan y person a gyflenwodd y deunydd hwnnw neu'r eitem honno iddo; ac
- (c) nad oedd y cyhuddedig yn gwybod, ac nad oedd ganddo, adeg cyflawni'r trosedd, reswm dros amau y byddai'r weithred neu'r anwaith yn ffurfio trosedd o dan y Rheoliadau hyn.

(4) Mae gofynion y paragraff hwn wedi eu bodloni os yw'r trosedd yn drosedd rhoi ar y farchnad ac os profir—

- bod y trosedd wedi ei gyflawni oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred rhyw berson arall nad oedd o dan reolaeth y cyhuddedig, neu oherwydd dibyniad ar wybodaeth a ddarparwyd gan berson o'r fath;
- nad oedd y weithred o roi ar y farchnad a ffurfiodd y trosedd wedi ei wneud o dan enw neu farc y cyhuddedig; ac
- nad oedd y cyhuddedig yn gwybod ac na ellid yn rhesymol ddisgwyl iddo wybod adeg cyflawni'r trosedd y byddai'r weithred neu'r anwaith yn ffurfio trosedd o dan y Rheoliadau hyn.

(5) Os digwydd mewn unrhyw achos bod yr amddiffyniad a ddarperir gan y rheoliad hwn yn golygu honni bod y trosedd wedi ei gyflawni oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred person arall, neu oherwydd dibyniad ar wybodaeth a ddarparwyd gan berson arall, ni fydd gan y cyhuddedig yr hawl i ddibynnu ar yr amddiffyniad hwnnw, heb ganiatâd y llys, onid yw—

- o leiaf saith niwrnod clir cyn y gwrandawriad; a
- pan fo'r cyhuddedig wedi ymddangos o'r blaen gerbron y llys mewn cysylltiad â'r trosedd honedig, o fewn un mis i'r ymddangosiad cyntaf hwnnw,

wedi cyflwyno i'r erllynydd hysbysiad ysgrifenedig a oedd yn rhoi pa wybodaeth bynnag a oedd yn ei feddiant ar y pryd ar gyfer adnabod y person arall hwnnw neu fel cymorth i'w adnabod.

Diwygiadau Testunol

F8 Gair yn [rhl. 24\(2\)](#) wedi ei fewnosod (C.) (6.9.2018) gan [Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd \(Cymru\) \(Diwygio\) 2018 \(O.S. 2018/913\)](#), rhlau. 1(3), 7

Gwybodaeth Cychwyn

I6 Rhl. 24 mewn grym ar 20.11.2012, gweler [rhl. 1](#)

Y weithdrefn pan fydd sampl i'w dadansoddi

25.—(1) Rhaid i swyddog awdurdodedig sydd wedi caffael sampl o dan adran 29 o'r Ddeddf, ac sydd o'r farn y dylai gael ei dadansoddi, rannu'r sampl yn dair rhan.

(2) Os cynwysyddion wedi eu selio yw cynnwys y sampl ac y byddai eu hagog, ym marn y swyddog awdurdodedig, yn rhwystr i'w dadansoddi'n briodol, rhaid i'r swyddog awdurdodedig rannu'r sampl yn rhannau drwy roi'r cynwysyddion mewn tair lot, a rhaid i bob lot gael ei thrin fel pe bai'n rhan.

- Rhaid i'r swyddog awdurdodedig—
 - gosod pob rhan, os bydd angen gwneud hynny, mewn cynhwysydd addas a'i selio;
 - marcio pob rhan neu bob cynhwysydd;
 - rhoi un rhan, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, i'r perchennog, a'i hysbysu mewn ysgrifen y bydd y sampl yn cael ei dadansoddi;
 - cyflwyno un rhan i gael ei dadansoddi yn unol ag adran 30 o'r Ddeddf; ac
 - dal ei afael ar un rhan i'w chyflwyno yn y dyfodol o dan reoliad 26.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 Rhl. 25 mewn grym ar 20.11.2012, gweler [rhl. 1](#)

Dadansoddi eilaidd gan Gemegydd y Llywodraeth

26.—(1) Pan fo sampl wedi ei chadw o dan reoliad 25(3)(e) a bod—

- (a) bwriad i achos cyfreithiol gael ei gychwyn neu iddo fod wedi ei gychwyn yn erbyn person am drosedd o dan y Rheoliadau hyn; a
- (b) yr erlyniad yn bwriadu dangos fel tystiolaeth ganlyniad y dadansoddiad a grybwyllwyd yn rheoliad 25,

mae paragraffau (2) i (7) yn gymwys.

(2) O ran y swyddog awdurdodedig—

- (a) caiff, o'i wirfodd ei hun; neu
- (b) rhaid iddo—
 - (i) os bydd yr erlynydd (os person gwahanol i'r swyddog awdurdodedig yw hwnnw) yn gofyn iddo wneud hynny,
 - (ii) os bydd y llys yn gorchymyn hynny, neu
 - (iii) (yn ddarostyngedig i baragraff (6)) os bydd y cyhuddedig yn gofyn iddo wneud hynny,

anfon y rhan o'r sampl y daliwyd gafaél ynddi at Gemegydd y Llywodraeth i'w dadansoddi.

(3) Rhaid i Gemegydd y Llywodraeth ddadansoddi'r rhan a anfonwyd ato o dan baragraff (2) ac anfon at y swyddog awdurdodedig dystysgrif sy'n nodi canlyniadau'r dadansoddiad.

(4) Rhaid i unrhyw dystysgrif o ganlyniadau'r dadansoddiad sy'n cael ei throsglwyddo gan Gemegydd y Llywodraeth fod wedi ei llofnodi ganddo ef neu ar ei ran, ond caiff unrhyw berson sydd o dan gyfarwyddyd y person sy'n llofnodi'r dystysgrif gynnal y dadansoddiad.

(5) Yn union ar ôl i'r swyddog awdurdodedig gael tystysgrif ddadansoddi Cemegydd y Llywodraeth, rhaid iddo ddarparu copi ohoni i'r erlynydd (os person gwahanol i'r swyddog awdurdodedig yw hwnnw) ac i'r cyhuddedig.

(6) Pan fo cais wedi ei wneud o dan baragraff (2)(b)(iii), caiff y swyddog awdurdodedig roi hysbysiad mewn ysgrifen i'r cyhuddedig yn gofyn iddo dalu ffi a bennir yn yr hysbysiad i glirio rhan neu'r cyfan o ffioedd Cemegydd y Llywodraeth am gyflawni'r swyddogaethau o dan baragraff (3), ac os na fydd y cyhuddedig yn cytuno i dalu'r ffi a bennir yn yr hysbysiad, caiff y swyddog awdurdodedig wrthod cydymffurfio â'r cais.

(7) Yn y rheoliad hwn mae “y cyhuddedig” (“*the accused*”) yn cynnwys person y mae swyddog awdurdodedig yn bwriadu cychwyn achos cyfreithiol yn ei erbyn.

Gwybodaeth Cychwyn

18 Rhl. 26 mewn grym ar 20.11.2012, gweler [rhl. 1](#)

Cymhwyso amrywiol ddarpariaethau'r Ddeddf

[^{F9}27.—(1) Mae adran 10(1) a (2) o'r Ddeddf (hysbysiadau gwella) yn gymwys at ddibenion y Rheoliadau hyn gyda'r addasiad (yn achos adran 10(1)) a nodir yn Rhan 1 o Atodlen 2 at ddibenion—

- (a) galluogi i hysbysiad gwella gael ei gyflwyno i berson sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw gydymffurfio ag unrhyw un neu ragor o'r darpariaethau a ganlyn—
 - (i) rheoliadau [^{F10}10A(1), 10A(3)] a 12(6);
 - (ii) Erthygl 16 o Reoliad 1935/2004;
 - (iii) Erthygl 5 o Reoliad 1895/2005;

(iv) Erthyglau 12 a 13 o Reoliad 450/2009; ^{F11}...

(v) ail frawddeg Erthygl 8, Erthygl 15 fel y'i darllenir gydag Atodiad IV, ac Erthygl 16 o Reoliad 10/2011; a

[^{F12}(vi) Erthygl 4 o Reoliad 2018/213; a]

(b) gwneud methu â chydymffurfio â hysbysiad y cyfeirir ato yn is-baragraff (a) yn drosedd.

(2) Mae darpariaethau'r Ddeddf a bennir yng ngholofn 1 o'r tabl yn Rhan 2 o Atodlen 2 yn gymwys, gyda'r addasiadau (os oes rhai) a bennir yng ngholofn 2 o'r tabl hwnnw.

(3) Nid yw paragraffau (1) a (2) yn rhagfarnu cymhwyso'r Ddeddf i'r Rheoliadau hyn at ddibenion ac eithrio'r rhai a bennir yn mharagraff (1).]

Diwygiadau Testunol

- F9** Rhl. 27 wedi ei amnewid (14.9.2017) gan Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2017 (O.S. 2017/832), rhlau. 1(3), **13**
- F10** Geiriau yn rhl. 27(1)(a)(i) wedi eu hamnewid (31.12.2020) gan S.I. 2019/425, rhl. 3(6A) (as wedi eu mewnosod gan Rheoliadau Hylendid a Diogelwch Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (Diwygiadau Amrywiol a Darpariaeth Arbed) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2020 (O.S. 2020/1581), rhlau. 1(2), **2(3)(c)**)
- F11** Gair yn rhl. 27(1)(a)(iv) wedi ei hepgor (6.9.2018) yn rhinwedd Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2018 (O.S. 2018/913), rhlau. 1(3), **8(a)**
- F12** Rhl. 27(1)(a)(vi) wedi ei fewnosod (6.9.2018) gan Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2018 (O.S. 2018/913), rhlau. 1(3), **8(b)**

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** Rhl. 27 mewn grym ar 20.11.2012, gweler **rhl. 1**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012, RHAN 9.